63ste Jaargang No. 5021

AGBLAD

Maandag 27 Januari

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8, Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeetster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel 38.

Nederland dient eisen in te Londen

„Le Boche Paiera"

Droevig vliegongeluk

NEDERLAND TE LONDEN.

De Nederlandse regering overhandigde Zaterdag jl. een nieuw memorandum aan de vertegenwoordigers der Grote Vier te Londen. Het memorandum ongeveer 26 bladzijden tellend behandelt de quaestie van het recht tot grenscorrectie, nadat experts de zaak inzake inpoldering, kanalisaties enz. hadden bestudeerd. Het memorandum verklaart, dat het nog onmogelijk is om definitief de verlangens bekend te maken, daar men moeilijkheden had om mensen ter bestudering van de situatie naar Duitsland te zenden. Men wijst er ook nog op, dat het nodig kan zijn dat de grens nog een weinig verder naar het Oosten verlegd zal moeten worden (Aneta, 25.1)

„LE BOCHE PAIERA".

Het schijnt dat Duitslands door de oorlog geplunderde naburen zich aan een hebben gesloten om de grootste oorlogsschatting der geschiedenis van den overwonnene te eisen, een schatting die naar alle waarschijnlijkheid nimmer betaald zal worden.

Deze eisen worden nu besproken door de te Londen gehouden vergaderingen waar de gevolmachtigden van de Ministers van Buitenlandse Zaken der Grote Vier zijn bijeengekomen. Zondag was het twee weken geleden dat deze afgevaardigde met de besprekingen over de vrede met Duitsland een aanvang maakten. Als al de ingediende rekeningen gehonoreerd zouden moeten worden zal Duitslands economie een gevoelige knak krijgen waarvan zij voor geslachten en geslachten niet van zal bekomen, en het vroegere nazieland zal in feite een der armste landen van Europa worden. Er zijn evenwel geen enkele aanwijzingen die zouden kunnen doen geloven dat zulk een harde vrede opgelegd zal worden. In privé hebben enkele diplomaten van de vergoeding eisende landen reeds toegegeven, van oordeel te zijn dat niet al hun eisen zullen kunnen worden ingewilligd. Zowel in de bijeenkomsten van de afgevaardigden als in de diplomatieke besprekingen op de Londense ambassades zijn de primaire eisen van de overwinnaars besproken. De staten die dicht bij Duitsland liggen, wier economie dus door de Duitsers met de grond gelijk is gemaakt en die het meest te lijden hadden van de nazie-terreur hebben in het geheel genomen aanzienlijke schadevergoedingen geëist.

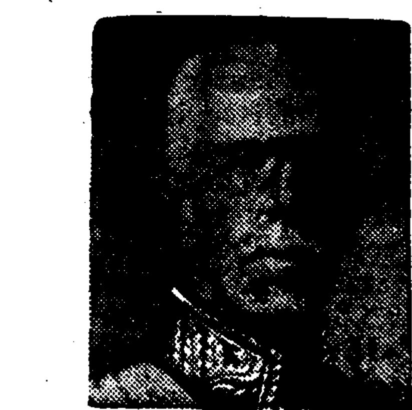
De staten die verder van Duitsland verwijdert liggen, namen de kans maar om wat men noemde: „fouten" van Versailles te verbeteren en stelden gematigder voorwaarden. Hun diplomatieke vuur concentreerde zich meer op eisen om zich veilig te stellen tegen het nogmaals zenden van hun jongelieden naar overzee teneinde een imperialistische Reich te bestrijden. Een dergelijke houding is eveneens te ontwaren in de wijze waarop de belligerenten het probleem van de Oostenrijkse vrede trachten op te lossen. Maar hier hebben vele landen hunnen eisen gematigd. Zowel Europese als niet-Europese staten zijn van oordeel dat de verantwoordelijkheid voor de oorlog het door Duitsland opgeslokte Oostenrijk niet gelijk gesteld kan worden met die van Duitsland zelf. Bij het sluiten van de tweede week van samenkomst zijn er nog geen beslissingen genomen. Geen concrete overeenkomsten betreffende de vrede zelf zijn bereikt maar ook is het twistpunt over het aandeel welke de kleine landen in het voorbereiden van de vrede moeten hebben, niet opgelost. Groot Britannië, Frankrijk en de Verenigde Staten hebben te kennen gegeven bereid te zijn aan deze landen grotere deelneming aan de beslissingen te geven, Rusland bleef echter voet bij stuk houden en beweerde dat door een volledige deelneming van deze landen toe te staan de afgevaardigden buiten hun instructies zouden gaan.

Het belangrijkste en tevens moeilijkste punt is de vrede met Duitsland. De vier bezettende mogendheden, hoewel niet in alle détails overeenstemmend, waren toch eenstemmig van oordeel dat de Duitse economie niet vernietigd dient te worden door herstelbetalingen, zodat het ontevreden Duitse volk zich weer tot het fascisme zou keren als enige uitweg. Hier volgt een opsomming van enige der door de kleine mogendheden geëiste vergoedingen: Polen: 45 duizend vierkante mijl Duits grondgebied langs de Oder en de Niesse; Nederland: Duitsland zal de „volledige kosten" van de bezetting en de wederopbouw moeten vergoeden; Tsjechoslowakije: ongeveer 350 vierkante mijl langs het grensgebied plus vrij vervoer van Tsjechische vracht over de Duitse spoorwegen; vrije vaart op de Duitse gedeelten van de Elbe en de Donau en vrij gebruik van de Duitse havensteden, Hamburg, Bremen en Kiel (Londen, (AP) 25.1).

DROEVIG VLIEGONGELUK.

De AP en Aneta melden:

Kort na het opstijgen van het vliegveld Kastrup bij Kopenhagen, is een K.L.M. vliegtuig neergestort. De bemanning, bestaande uit zes personen en verder nog 15 passagiers, waren op slag dood. Onder de passagiers, die zijn omgekomen, bevond zich Prins Gustaaf Adolf van Zweden, die op terugreis was van een jachtpartij met Prins Bernhard der Nederlanden. Prins Gustaaf staat bekend bij zijn volk als: „De Rijdende Prins", gezien hij altijd te paard zat.

GUSTAF V

Grootvader van den omgekomen Prins Gustaaf.

Prins Gustaaf vertoefde drie dagen te Soestdijk, alwaar hij met Prins Bernhard is gaan jagen. Hij nam met zich mede verschillende geschenken van het Nederlands Koninklijk huis voor zijn kinderen.

Onder de slachtoffers bevond zich ook de Noordamerikaanse zangeres Grace Moore. Gerrit Geyssendorffer, een K.L.M.-veteraan, die over de 26.000 vlieguren heeft, was gezagvoerder. Men beweert, dat de ingezetenen op slag gedood werden, daar de lijken allemaal nog in zithouding op hun plaats werden aangetroffen.

Ten gevolge van de dood van Prins Gustaaf, zoon van den huidigen Kroonprins van Zweden, wordt nu zijn zoon Prins Karel Gustaaf, de tweede opvolger van de Zweedse troon.

PRINS GUSTAAF.

De om het leven gekomen Prins Gustaaf Adolf, was hoofd van de padvindersbeweging in Zweden. Hij stond bekend als een voorstander van de lichamelijke opvoeding. Hij was een groot sportman. Hij kon goed skyiën. Hij schreef een boek met de titel: „Indien Zweden in de oorlog komt". Een boek, dat zeer veel opgang maakte ((AP) 26.1).

VLIEGTUIG MET GOUD VERLOREN.

Men gelooft, dat het vliegtuig dat 15 millioen dollar aan goud vervoerde met vier passagiers aan boord verloren is gegaan op de tocht van Harbour naar Hong Kong. Men ontving geen enkele teken meer van het vliegtuig. (Hong Kong, (AP) 25.1).

DE CABINETSCRISIS IN ITALIË.

Het blad „Il Globo' wist te berichten, dat Italië 29 ton goud zal krijgen uit Amerika als een nieuwe basis voor de stabilisering van de lire. Men meent dat dit bewerkt werd door de Senator Naudi, die De Gasperi op zijn tocht naar Amerika vergezelde. Hij is de directeur van de bank van Italië. Men meent dat dit een nieuw succes voor De Gasperi moet heten.

De Gasperi bracht de dag in rust op het platteland door, dat hij een week zonder succes poogde om een cabinet samen te stellen.

Een van de oorzaken van de crisis is wel de vraag van de socialisten om een cabinet op zo breed mogelijke basis op te stellen, waarbij dan op het programma staat de nationalisering van de bank voor Italië, waaraan dit goud door Amerika was toegewezen. Men zou Maandag de lire voor de tweede maal in dit jaar gaan devalueren.

De krant „El Messagero" wist nog te berichten dat de liberaal Nicolo Grandini het Ministerie van Buitenlandse Zaken zou geweigerd hebben, daar hij niet met communisten samen in een cabinet-zitting wil nemen.

Toen De Gasperi gisteren zijn besprekingen eindigde was hij zichtbaar opgewonden door de eisen van Nenni, die pro-communistisch is. Vroeg in de morgen trok De Gasperi naar de President de Nicola om verslag uit te brengen, en onmiddellijk daarna trok hij naar de vergadering van het hoofdbestuur van de Christelijk Democratische partij, waar men zoals werd meegedeeld de mogelijkheid besprak van een cabinet, dat uitsluitend uit Christelijk Democraten zou bestaan (Rome, (AP) 25.1).

VERKIEZINGEN BRAZILIË.

Uit de uitslagen van de verkiezingen in Brazilië blijk, dat de vroegere President Vargas wraak heeft genomen en weer in staat zal zijn aan de regering die hem wegjoeg deel te nemen (Rio de Janeiro, (AP) 26.1).

VARGAS

Keert weer terug naar de regering

AARDBEVING.

Men rapporteerde een aardbeving die hevig genoemd wordt, gevolgd door enkele minder hevige schokken (San Salvador, (AP) 25.1).

SPORT.

Uitslag: San Lorenzo — Coruna 0—0 ((AP) 26.1).

het nieuws van vandaag

De wereld is geschrokken van het ontzettend vliegongeluk, dat onze K.L.M. trof. Een prins van Zweden kwam hierbij om het leven. Er is ontroering bij de mensen door de snelle opeenvolging van de vliegongelukken, te meer daar de ongelukken zo vreselijk onbegrijpelijk blijven, óók voor de technici.

De mens in zijn strijd om de natuur aan zich dienstbaar te maken, deed grote dingen, wij vliegen, doch we hebben nog niet alle wetten van de natuur ontsluierd. Het plotselinge van de wrede dood verergert de angst en de schrik. We weten, dat de K.L.M. werkelijk streeft naar de hoogst mogelijke veiligheid en in stipte nauwgezetheid haar taak volbrengt.

In Londen kwam Nederland de kamer binnen, om een schrift van 26 bladzijden te overhandigen, waarin we onze verlangens uiteenzetten in zake een vrede met Duitsland. Het memorandum werd toch ingediend en men wilde niet langer uitstel vragen — zeker om de heren niet ongeduldig te maken — ofschoon men in het memorandum moet opmerken, dat men niet klaar is, daar men moeilijkheden had om de zaken ter plaatse in Duitsland te bestuderen. Eigenaardig dat men voor zo iets niet de betrokken autoriteiten toegang verleent in Duitsland.

De roep, dat de Duitser moet betalen, gaat weer over de wereld, doch het wordt getemperd door het verlangen van Amerika om Duitsland te laten leven, iets waar men in Nederland als transitoland ook begrip voor toont.

Vandaag vangen de besprekingen in Londen aan, we hopen dat men daar nu toch eindelijk vrede kan bewerkstelligen tussen Joden en Arabieren, zo niet dan zal de zaak wel naar Lake Success worden doorgestuurd.

In Brazilië schijnt de vroegere Vargas weer naar voren te komen.

In Italië werd de Gasperi zichtbaar kwaad, toen hij het verlangenslijstje had gehoord van de linkse socialisten. Hij wil nu — zoals men weet te berichten— trachten een cabinet te maken van alléén maar christelijk democraten.

Hij is geen brede basis man, gelijk men er wel een vond in Parijs en Athene in de afgelopen week, dit kan ook komen door de goudtransactie aan de ban voor Italië, die men nu ineens wil gaan nationaliseren, waar men in Amerika nog niet over was ingelicht. Misschien is de Gasperi bang dat de zaak nu niet zijn beslag zal krijgen.

Toen een maand geleden de Venezolaanse regering er toe overging de olie méér belasting op te leggen, kwam het bericht, dat men de Venezolaanse voorraad als reservevoorraad zou gaan beschouwen — en inderdaad gingen er deze week op Aruba reeds geruchten dat er 1000 man ontslagen zouden worden — en de olie in het Oosten zou gaan halen. We kunnen niet oordelen over de oliepolitiek.

Ruslands Isvestia geeft er commentaar op, die gelijk gewoonlijk wrang en zuur is. is.

Curaçao wordt bekeken door de Parlementaire commissie.

Olie Politiek

De „Izvestia" gaf een overzicht van de olie-politiek van Engeland en Amerika in het nabije, midden-Oosten, waarin men tot uitdrukking bracht, dat méér militaire dan wel economische overwegingen moeten geleid hebben tot de bouw van een nieuwe oliepijplijn van de Perzische golf naar de kust van de Middellandse Zee. Deze bouw van een nieuwe pijplijn, zoals ook de concessie in Arabië meent men te moeten beschrijven als een poging om bases te krijgen (Moskou, (AP) 25.1).

Oiiebelangen in Arabie.

Zal Rusland zich neerleggen bij het spel van de Grote Drie?

Het spel van de Grote Drie.

In 1939 begon de Arabian American Oil. Co. de productie op haar olievelden in Oostelijk Saoedisch Arabië. Het eerste jaar bedroeg de productie nauwelijks 4000 vaten; in 1945 21 millien vaten. De maatschappij gaat thans, zoals gemeld, een pijpleiding aanleggen van de Perzische Golf naar de Middellandse Zee, een werk, dat 31¼ millioen pond zal kosten. Hieruit blijkt, dat de Amerikaanse belanghebbenden in Arabië grote verwachtingen koesteren van de productie aldaar. De oliereserves in het Midden-Oosten worden geschat op 40% van de op 66 milliard vaten berekende wereldreserves. De Ver. Staten bezitten 32% van die reserves. Van de toekomstige reserves, d.z. die, welke de geologen menen te mogen verwachten, moet het Midden-Oosten 30% bezitten, de Ver. Staten slechts 10%. Het streven van de Amerikanen om de hand te leggen op olievelden in andere landen is dus begrijpelijk.

Na de vorige oorlog hebben Amerikaanse oliebelangen zich voor het eerst geinteresseerd voor de olie in het Nabije Oosten: Bij de oprichting van de Iraq Petroleum Cy Ltd namen de Amerikanen voor 23.75% in het kapitaal deel. Sindsdien heeft Amerikaans kapitaal deelgenomen in de Kuwait Oil Cy (50%), de Arabian American Cy (100%), de Bahrein Oil Cy (100%). De Amerikaanse exploratiewerkzaamheden strekken zich ook uit tot Egypte, Abessinië en naar onlangs gebleken is, ook tot Afghanistan.

Gedurende de oorlog is de samenwerking tussen de Britse en de Amerikaanse oliemaatschappijen nauwer geworden. In 1943 heeft Harold Ickes, de bekende ordenaar van de Amerikaanse petroleumindustrie onder Roosevelt de oprichting van een International Oil Board bepleit, welke ten doel zou hebben een georganiseerde exploitatie van alle oliegebieden na de oorlog. Als resultaat hiervan is in Juni 1944 een concreet voorstel gedaan, dat geleid heeft tot een overeenkomst in Augustus 1944. De Sovjet-Unie is niet tot die overeenkomst toegetreden. Deze bevatte o.a. de bepaling, dat voor de oliegebieden waarvoor nog geen concessies waren uitgegeven, de „opendeur"-politiek zou gelden.

De bestaande concessies zouden worden gerespecteerd.

In September 1945 is daarop een nieuwe overeenkomst tussen Amerika en Engeland tot stand gekomen in afwachting van de oprichting van een Internationale Petroleum Raad (onder de auspiciën van de Ver. Naties). Hierbij werd overeengekomen de internationale petroleumvraagstukken in gemeenschappelijk overleg te doen behandelen door een commissie van 6 leden, drie door elk der regeringen te benoemen. Andere productie- en consumptielanden kunnen hun medewerking verlenen. Practisch resultaten van deze samenwerking heeft men tot dusver niet vernomen, maar de Amerikaanse en Britse producenten hebben wel, vooral in het Nabije Oosten, een steeds groter neiging tot samenwerking getoond. Zo wordt ook thans gemeld, dat de pijpleiding, die de Arabian-American Oil Cy dwars door Arabië gaat aanleggen, mede tot vervoer van olie der Anlo-Persian, de Britse petroleummaatschappij in Zuid-West-Perzië, zal dienen, welke olie door de Amerikaanse maatschappijen wordt aangekocht.

Dit alles duidt er op, dat in het Nabije Oosten de Britse en de Amerikaanse oliebelangen, ook zonder de officiele petroleumovereenkomst tussen beide landen, hoe langer hoe meer tot elkander komen. Men kan als vaststaand aannemen, dat deze samenwerking de goedkeuring heeft van beide regeringen.

Rusland, dat zich tot dusver terzijde hield bij de internationale petroleumovereenkomst, volgt intussen zijn eigen weg. Bij het tractaat van 1920 met Perzië heeft Rusland een voorkeur verworven voor olieconcessies in de 5 noordelijke provincies in dat land. Het ziet ongetwijfeld met lede ogen het voorwaartsdringen van de Brits-Amerikaanse oliebelangen in het Nabije Oosten. Zelf heeft het dringend behoefte aan verbreding van zijn oliebasis, want de Russische velden tonen evenals de andere oude velden absolute of relatieve daling der productie. Maar wanneer de Britten en Amerikanen de beschikbare olievelden in het Nabije Oosten gezamenlijk in handen hebben en exploiteren, dreigt Rusland te laat te komen.

De reusachtige kapitalen, die in olie-exploitatie aldaar worden belegd — naas de aanleg van de bovengenoemde pijpleiding staat een verdubbeling van de bestaande pijpleidingen van Irak naar Haifa en Tripolis binnen twee jaar op het program — geven de grote betekenis, die de Britten en Amerikanen aan het Nabije Oosten als petroleumgebied hechten, genoegzaam aan. De petroleumhavens aan de Levant krijgen hierdoor een biezondere strategische betekenis. Amerika streeft naar „conservation" van eigen oliereserves, en wil daartoe eerst vreemde olievelden ontginnen. Dit is de bedoeling van de internationale petroleumovereenkomst. Maar Rusland heeft soortgelijke belangen. Op het ogenblik schijnt het initiatief in zake de internationale petroleumpolitiek vrijwel geheel in Amerikaanse handen te zijn. Zal Rusland zich echter zo gemakkelijk bij de ontwikkeling neerleggen?

(Alg. Handelsblad).

Grootse ontvangst van de Parlementaire Commissie

„Suriname is een prachtig land, de bevolking is vriendelijk, we hebben er gesproken als vrije mannen, op basis van wederzijds vertrouwen. Ik geloof dat ons bezoek van betekenis is geweest" zeide Voorzitter Kropman tot onze reporter.

„De reis was normaal" vertelde Wagenaar.

* * *

Hato was overbevolkt Zaterdagavond, de files auto's was even lang als bij het bezoek van Prinses Juliana. Door goede organisatie mocht de pers en ook het college van ontvangst een speciale plaats innemen op het terrein zelf.

De pes werd toegelaten voor bij de eerste ontmoeting toen het vliegtuig neerstreek, ofschoon er een commando werd gegeven „de pers in zekere mate" (onbegrijpelijke woorden).

De hal was versierd met een groot portret van de heer Gomez, toen het publiek al juichende deze versiering begroette, waren de fotografen er onmiddellijk bij, om dit moment te vereeuwigen.

Een erewacht werd er gevormd van het terrein af tot de uitgang door een groep van ongeveer 200 personen in het wit gekleed, met oranje cocarde. Zij werden door da Gosta Gomez „zijn volkspartij" genoemd. De ontvangst werd door de Curom uitgezonden.

Voor ontvangst waren o.a. aanwezig, de adjudant van Z.Ex. de Gouverneur Kapitein v. d. Laarschot, de heer Corver gouvernementssecretaris verschillende statenleden Gomez, Plantz, E. Jonckheer, C. Henriquez, Bouman directeur K.L.M. van Weel griffier, de derde stuurman CSM de heer Meyerink, die zijn vader hartelijk welkom heette; verder de voorzitter van de Katholieke Partij de heer E. Rozendaal en de heer Davelaar, voorzitter van de juist opgerichte commissie tot ontvangst. Zoals gebruikelijk kwam het K.L.M.-vliegtuig precies op tijd aan, het was „The Flying Dutchman" PJ-ALW.

Nadat de lijnreizigers waren uitgestapt, stelde het college van ontvangst en de pers zich ter verwelkoming op. Als nummer één daalde uit het vliegtuig af de grijze figuur van de voorzitter Kropman, één al lof over de service van de K.L.M. na hem volgden de overige leden. De band St. Cecilia zette het Wilhelmus in, gevolgd door „Nos tera ta Baranca". Men deelde de commissie mede, dat dit het Curaçaolied was.

De pers kreeg kans de heren even toe te spreken, de heer Wagenaar vond dat de persmensen „gevaarlijk lui" waren en ging gauw zijn zus begroeten. Nadat de nodige foto's genomen waren, trok de stoet naar de hal, bij de ingang sprak de heer Davelaar enkele welkomstwoorden, waarbij twee jongedames namens de commissie bloemen aanboden. De heer Kropman sprak in zijn dankwoord de hoop uit dat het bezoek, de banden tussen Nederland en de Antillen zal versterken".

Het was werkelijk een ontvangst van het volk. Men was van heinde en verre naar Hato gekomen. Voldaan keerde menigte huiswaarts.

Gisterenavond had men een soiré georganiseerd op het Wilhelmina plein. Men had het plantsoen, waar Doy de schepter zwaaide, verlicht. Er was weer veel volk op de baan.

Over het programma zijn er nog al wat critische opmerkingen.

Men wijst er op, dat inderdaad de commissie niet naar de ambachtschool gaat, dat men alléén maar Mulo scholen bezoekt, dat men te lang op Statius blijft, dat men schijnbaar een conferentie met de raad van bestuur, die toch ook een commissie naar Nederland stuurde vergat, enz.

Het programma voor Maandag 27 Januari is als volgt:

9.15 Uur — 10 uur boottocht door de haven; 10.15 uur — 12 uur Bezoek aan de C.P.I.M. (fabrieken, dokken en woonwijken); Lunch aangeboden door den directeur, den heer J. Noorduyn.

14.30 uur: Zaquito (leprozengesticht); 15 uur: Sanatorium „Het Groene Kruis"; 15.45 uur: St. Elisabethshospitaal; 20.30 uur — 22 uur: Receptie Gouverneur.

CURAÇAO

VERTROKKEN.

Zaterdagmiddag verliet Pastoor Meesters Curaçao na een tien jaar lang de zorg gedragen te hebben van de meest uitgestrekte parochie van Aruba, de parochie Santa Cruz. Hij zal via Madeira en Antwerpen met de „Boscoop" naar Nederland reizen voor vacantie. Prettige vacantie en behouden terugkomst.

BEDEVAART.

Een twintigtal personen zal deze week naar Venezuela vertrekken tot het houden van een bedevaart ter ere van Onze Lieve Vrouw van Coromoto. Zij zullen naar de streek van Guanara vertrekken, waar de Heilige Maagd aan de Indianen verscheen.

NIEUW BESTUUR CENTRO SOCIAL CATOLICO.

In de gisteren gehouden vergadering werd tot voorzitter van de Centro Social Católico gekozen den heer Ernesto Rozendaal, die tevens ook voorzitter is van de R.K. Partij. Tot verdere bestuursleden werden nog gekozen de heren: A. Prince, J. Servage, E. Davelaar, A. Luyando, M. Capello en S. Schoop. De Zeer Eerw. Pater Offermans O.P. blijft Geestelijk Adviseur.

SCHEEPSBERICHTEN.

25 Januari.

Samrich naar Engeland; Edg. D. Williams van Aruba; Paulina naar Santa Marta; Cam II naar Maracaibo; St. Maarten naar Maracaibo; Boscoop naar Madeira; Station King naar Bremenhaven; Clio naar Bonaire.

26 Januari.

Edg. D. Williams naar Santa Marta.

27 Januari.

Fisk Victory van Puerto Cabello; Monte Arnabal van San Juan.

PORTUGEZEN.

Een groep van ongeveer 52 Portugezen keerde Zaterdag jl. naar hun vaderland terug, onder luide toejuichingen van hun landgenoten verlieten ze de haven.

FAMILIE

Steenbakkers - Timp

a/b s. s. „Stuyvesant"

24-1-1947 p.p.c.

SS. „NADA".

Dezer dagen arriveerde in onze haven het ss. „Nada", varend voor de K.N.S.M. De boot vaart onder Panamese vlag.

BEZOEK.

Met het K.L.M.-vliegtuig van jl. Zaterdag alhier uit Nederland kwam aan de Heer J. G. H. Sauveplanne, Hoofddirecteur van het concern „de Nederlanden", van 1845. Het verblijf van den Heer Sauveplanne, die zich persoonlijk op de hoogte wil stellen van de ontwikkeling van het bedrijf van „de Nederlanden", van 1845 in de West, zal drie à vier weken duren, in welke tijd o.a. bezocht zullen worden Aruba, Suriname en Trinidad.

Ter gelegenheid van het bezoek van den Heer Sauveplanne aan Curaçao zal op Woensdag 29 dezer een receptie worden gehouden in de Piscaderabaai-club.

COCA COLA.

Men heeft bij de Coca Cola fabriek een reclamewedstrijd uitgeschreven. Men mag raden, hoeveel flessen Coca Cola men op Curaçao heeft leeg gedronken in het jaar 1946. Bedenkt wel, het was warm in het jaar 1946, er viel te weinig regen, en de flessen zijn maar klein.

CALENDARIO.

Door de goede zorgen van de heer Ega ontvingen wij een „Calendario de la Altagracia". Het geeft ons naast een kalender een inzicht in het kerkelijk leven daar in Santo Domingo. Ook zien we er de landbouwschool van de Broeders van Brakkeput te Dajabon er in vermeld.

SPORT

K.S.C. FINALE.

Het was gisteren een grote dag voor de K.S.C. Voor de zevende maal werd de finale verspeeld van de Mgr. Verriet Trophee wedstrijden. In een uiterst spannende wedstrijd bekampten de clubs Neptunus en Republiek elkaar de zege. Het bleef 0—0 tot de rust en ook na de rust wilde er geen doelpunt komen, totdat door een vergissing in de achterhoede Republiek wist te doelen, hetgeen hun iets later nogmaals gelukte. Het was een mooie wedstrijd, die in het begin zenuwachtig spel te zien gaf, doch later een prachtige wedstrijd werd.

Na afloop kwamen de clubs voor de tribune en werden zij hartelijk toegesproken door den Secretaris van den K.S.C., den heer P. Breusers, die de trophee aan den aanvoerder van Republiek overhandigde. Het was een hoogstaande wedstrijd. Men heeft Mgr. Verriet telegraphisch van de uitslag in kennis gesteld.

Uitslagen: D.O.W. werkplaats — D.O.W. kantoor 1—0.

Korfbal: Vite — Aamos Sr. 1—0.

VEENDAM — SITHOC 3—1.

Gisteren versloeg Veendam haar tegenstander Sithoc met 3—1. De wedstrijd was geanimeerd. Frater Vincencianus zorgde voor muziek. Scheidsrechter Visser toonde gisteren geen zelfvertrouwen te hebben bij het fluiten.

SURINAME

BENOEMINGSAFFARIE.

De zaak rolt steeds verder. In Suriname neemt men het niet, dat de huidige staten zo maar onder ons de baantjes gaan verdelen, en er kwam een protest.

GOUVERNEUR BRONS. BENOEMINGSAFFAIRE.

Het volgende telegram ging naar den Minister.

Moeslim Partij Suriname,
Progressieve Surinaamse Volkspartij,
Hindoestaanse Javaanse Centrale Raad.
Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
Den Haag,
Nederland.

Moeslim Partij Suriname, Progressieve Surinaamse Volkspartij en Hindoestaanse-Javaanse Centrale Raad, bestaande uit: sociale, economische, Arya. Sanathan, Christen en Mohammedaanse organisaties bevreesd dat niet alle belangen voldoende behartigd voelen gedrongen hun ongerustheid tot uiting te brengen over door berichten ontstane indruk van ongewenste beïnvloeding beslissingen aangaande Suriname. Vragen voorts aandacht dat bevredigende behartiging aller belangen niet mogelijk door een enkle vertegenwoordiger. Wensen bij aanwijzing vertegenwoordigers gekend te worden.

De Gouverneur van Suriname heeft geen speech gehouden gelijk onze Gouverneur op 20 December jl. doch in een brief verklaarde hij aan de Staten de positie van „de gezant in Den Haag". We zien dat de man geen ambtenaar is. Het salaris (hier niet bekend) is véél te hoog, dat immers dit werk zeker geen „full time job" kan zijn.

We zullen maar verder afwachten. De zaken zullen toch wel naar boven komen. Hier is de brief van de Gouverneur van Suriname:

Met wijziging naar mijn schrijven van 4 Januari 1947 No. 40 betreffende de benoeming van een Gecommitteerde voor Surinaamse aangelegenheden in Nederland, heb ik de eer Uw College te berichten dat een door den Minister van Overzeese Gebiedsdelen met Uwen Voorzitter den Heer Lim A Po terzake gehouden bespreking aanleiding heeft gegeven in de regeling zoals bij mijn eerdergenoemde missive omschreven met betrekking tot de volgende punten alsnog wijziging aan te brengen:

de titel van den te noemen functionaris zal niet luiden „Gecommitteerde voor Surinaamse aangelegenheden" doch „Vertegenwoordiger van Suriname";

de te benoemen vertegenwoordiger zal geen ambtelijke positie bekleden doch zijn toegevoegd aan den Minister van Overzeese Gebiedsdelen tot het verstrekken van inlichtingen en adviezen alsmede het doen van suggesties in het belang van Suriname;

hij zal geheel vrij zijn in zijn contact met de Staten en zelfstandig kunnen optreden;

indien naar het oordeel van de Staten de salariëring van den vertegenwoordiger overeenkomstig de aan Surinaamse hoofdambtenaren toegekende bezoldiging ware vast te stellen, kan daarmede worden ingestemd.

Ik zal het zen eerste op prijs stellen de door Uw College te dezer zake in te dienen voordracht thans kan het zijn spoedig te mogen ontvangen.

De Gouverneur van Suriname,
getd. J. C. Brons.

Bovenwinden

IN MEMORIAM PASTOOR VAN TEEFFELEN

On Wednesday morning January 15th 1947, the inhabitants of our little Island were aroused by the solemn peals of the bell of our Roman Church. The bell was being tolled, to warn us of one of the most heartfelt and sorrowful departures from our community. It was the death of our Revd. Father Van Teeffelen, which took place at about 4 o'clock in the morning.

Father Van Teeffelen arrived in our Island on May 1st 1937. During his long stay among us, he had never suffered any severe illness. His labours both for the spiritual and temporal welfare of our people, are those never to be forgotten. His sorrowful departure from us took place while he was actively engaged in the work to which he was called. He was never tired of this work and his keen interest was as much felt when he was on the Altar, as when he was in the Street.

Father van Teeffelen had just received the Revd. Sisters who had come back from their Christmas and New Year's stay at St. Maarten, when he was seized by the attack which after about 11 days of illness has robbed us of him.

On the day of his death, his mortal remains were taken to the Church at 12.30 and placed in the centre isle, where they could be seen by the public. After this a solemn service was conducted.

In the afternoon at 5 o'clock the funeral service was begun. The corpse was then taken to its last resting place, the Roman Cemetery. The procession was one of the largest ever witnessed in St. Eustatius. It was attended by not only the Catholics, but by a large number of the member of the other denominations in the Island.

The Cross was carried at the head of the procession, after which came the schoolchildren and the Boy's and Girls Brigade who were followed by the Ladis and the Choir members.

The Revd. Sisters preceded the Casket, behind which were the two Revd. Fathers who conducted the service.

Behind these were His Hon. The Ondergezaghebber, Revd. R. Warner, Dr. Lublick, Mr. Buncamper and the two Local Counsillors, and behind these the gentlemen.

At the Cemetery after the Casket was laid in the vault, a brief message from His Excellency the Governor was rendered by His Hon. The Ondergezaghebber, telling of Father Van Teeffelen's thirty years of Labour in these Islands, and thanking him especially for the last 10 years of his life in St. Eustatius.

While the vault was being closed the three following hymns were sung: „Jerusalem my happy home", „My Jesus be merciful" and „O Sacred Heart of Jesus my Redeemer".

We the Catholic inhabitants of St. Eustatius, cannot ourselves so soon forget our faithful shepherd, and our hearts are very sad at his recent departure. We wish to sympathize with all his bereaved dear ones at this time, and we shall never cease to pray for the rest of his soul.

May he rest in peace!

NEDERLAND

FELIX TIMMERMANS †.

Aneta meldt ons de dood van den bekenden schrijver Felix Timmermans. Hij stierf op 61-jarige leeftijd. Hoe men ook over zijn boeken mag denken, het is waar, dat hij een figuur was, die werkelijk werd gelezen. Men kent zijn „Anne Marie", zijn „Kindeke Jezus van Vlaanderen", zijn „Pallieter", zijn „Breughel", „Sint Franciscus", zijn toneelstukken met Veterman.

Men mag critiek hebben over zijn ontwijding van het werkelijk heilige; men mag critiek hebben over de gekunsteldheid van zijn grappen. De man heeft doen lezen en heeft de harten der mensen verblijd door een levensvreugde, die in het Noorden van Nederland zo vreemd is, en zo zeldzaam wordt aangetroffen.

Eens stond hij in Florence te zien naar de schilderijen van Fra Angelico en plotseling waagde hij het met één vinger het schilderij aan te raken. Dit kostte hem een geweldig reprimander van den directeur van het museum „Geen nood", zeide hij, „ik ben met één vinger in de hemel geweest!"

We hopen dat hij er nu volkomen kon binnengaan.

PESSIMISME IN NEDERLAND.

„Drie dingen zijn er, die me niet aanstaan in Nederland" schreef onlangs een bezoeker aan ons vaderland naar Curaçaose vrienden. „ten eerste het slechte weer, ten tweede de droeve verwoestingen die me treurig stemmen en ten derde dat verhipte pessimisme van de mensen hier."

Dat pessimisme komt op verschillende manieren om de hoek kijken, het is er b.v. een kleine recensie in het bekende en toch zeer aggresieve tijdschrift van de vereniging „Oost en West", waarin men schrijvend over het boek van de heer van Meeteren na eerst te hebben toegegeven, dat men niets van Curaçao weet, schrijft dat men hoopt Curacao nog te behouden.

Is de geestkracht van sommigen gebroken? Pessimisme is een gevaarlijke ziekte in verantwoordelijke tijden.

Sociale beweging

In het jaarverslag van de Kamer van Koophandel liet de voorzitter uitkomen, dat hij hoopt dat de havencentrale een oplossing zal zijn voor de verschillende conflicten, die zich in ons havenbedrijf voordeden. Hij zal ook wel weten, dat het nog maar heel „poco poco" gaat met die havencentrale, waar San Telmo zo voor vocht. Men moet de mensen niet zo plechtig aanpakken, begint men ze te laten tekenen op grote vellen papier, dan worden ze van zelf reeds huiverig. Men make afspraken met vertrouwde groepen en de zaak groeie verder.

De kamer van koophandel verklapte de voorzitter ook, heeft een advies ingediend in zake de vestiging op Curaçao.

Mr. van Rhijn de secretaris van sociale zaken in Nederland sprak voor de P.C.J. over de sociale toestanden. Hij sprak tot de West, maar niet voor de West. Hier liggen de sociale problemen anders.

De sociale commissie van de Thomaskring wil een concreet voorbeeld van ouderdomsverzekering opstellen.

De heer J. M. Kroon voorzitter van onze bond zal Curaçao vertegenwoordigen op de sociale week, we'ke 3 Febr. te Santo Domingo aanvangt.

De vereniging voor de geemployeerden van de Isla werkt verder om er toch een giro door te krijgen. Misschien zijn de banken tegen?

De parlementaire commissie zal ook sociale toestanden leren kennen door de volkswoningbouw te bezichtigen, we hopen dat zij ook de achterbuurten gaan bezien en ergens zullen binnenlopen, om een beeld te krijgen van hoe de woningtoestanden zijn.

C.R.K.V.

SLEEPTOCHT DER KONINKLIJKE MARINE OVER DE OCEAAN.

„Beatrix" en „Margriet" te Curaçao.

Alvorens met de reisbeschrijving te beginnen, wilde ik eerst een paar punten naar voren brengen.

In de eerste plaats heeft de Koninklijke Marine nog nooit grote sleepreizen gemaakt. De sleepboten „Beatrix" en „Margriet" waren bestemd voor werkzaamheden op het marine-etablissement te Soerabaia. Daar ze toch naar de Oost moesten, werd besloten ze nuttig te gebruiken en de bok „Valk" van Nederland uit en het Julianadok van Curaçao uit naar Nederlands Oost-Indië te slepen.

Dat het marinepersoneel volkomen onbekend is met het zeeslepen, behoeft geen nader betoog. Daarom werden door de bekende zeesleepfirma N.V. Bureau Wijsmuller een kapitein en drie matrozen aan boord van iedere sleepboot geplaatst. De sleepboten varen als marineschepen, d.w.z. als oorlogsschepen onder commando van een zee-officier maar de burgerkapiteins zijn verantwoordelijk voor de sleep. De samenwerking aan boord tussen marine- en burgerbemanning is uitstekend en laat niets te wensen over.

In de tweede plaats is het aan boord geplaatste marinepersoneel niet speciaal hiervoor uitgekozen. De enige eisen waren: vaarpractijk en zeevastheid. Aan dit laatste bleek niet een ieder te doen, maar dat is voor dit soort schepen niet te verwonderen. Het is een doorsnee bevaren bemanning.

„Als jonge veulens"

Van 22 September 1946 af lag de hele sleep te Vlaardingen klaar om te vertrekken. Het wachten was op gunstige weerberichten, die op 26 September ontvangen wedren en te 10 uur nam de grote sleepreis een aanvang.

Het eerste traject van Vlaardingen naar Falmouth in het Zuiden van Engeland werd begunstigd door zeer mooie weersomstandigheden. Op dit traject deden zich heel weinig biezonderheden voor. Het deed ons hart goed te constateren, dat alle drie andere slepen, die wij in het Kanaal tegenkwamen, door Nederlandse sleepboten getrokken werden. Op dit gebied hebben wij nog steeds iets in de melk te brokken.

Te Falmouth arriveerden wij op 29 September en vertrokken op 3 October na olie geladen te hebben voor de oversteek van de in deze tijd van het jaar zo beruchte Golf van Biscaye. Gedurende de passage van de Golf woei er een matige wind; zee en deining waren navenant.

Toch slingerden en stampten de sleepboten aanmerkelijk, hetgeen niet te verwonderen was, daar de boten maar 140 ton waterverplaatsing hebben. De nodige slachtoffers aan zeeziekte werden dan ook van de marinebemanning geëist, maar na een dag of vier was het geheel er gelukkig aangewend en zeevast.

Ter hoogte van de Spaanse kust werd het voor één dag ruw. De boten gingen te keer als jonge veulens in de wei en er werd zeer veel geëist van het uithoudingsvermogen der bemanningen. Voorbij Lissabon was het weer gunstig. De reis naar Madeira verliep zonder verdere biezonderheden.

Op 13 October was de sleep voor Madeira en daar onze resterende brandstoffenvoorraad ruim voldoende was om St. Vincent (Kaap Verdische Eilanden) te halen, werd besloten de reis voort te zetten met de „Beatrix" en „Valk". De „Margriet" moest voor enkele kleine reparaties naar binnen. Diezelfde avond vertrok ze en de volgende ochtend voegde ze zich bij ons na eerst de aangekochte verversingen overgegeven te hebben. Bovendien waren er ook enige zeer welkome brieven bij.

Van het traject van Madeira naar Sint Vincent is heel weinig te vermelden. Het weer was gunstig, de schepen slingerden en de eentonigheid was groot. Te Sint Vincent aanekomen op 21 October bleek, dat onze brandstof nog niet gearriveerd was. We waren te vroeg, maar dat was geen bezwaar, want de bemanning kon nu eens enige dagen van een welverdiende rust genieten.

De grote oversteek.

24 October vertrok de sleep en de Atlantische Oceaan werd overgestoken. Het weer was geheel overeenkomstig de verwachtingen. Wij hadden de Noord-Oost passaat en de deining achterin, hetgeen de voortgang zeer ten goede kwam. Doch het slingeren van de boten bleef aanhouden, hetgeen enige leden der bemanning deed veronderstellen, dat de slinker er zelfs bij vlak water nog niet uit zou zijn. Ons doel was Curaçao in één ruk te halen.

In Trinidad konden wij in geval van nood brandstof bijladen. Gelukkig is dit niet nodig gebleken, want het met een sleep op een haven komen is geen kleinigheid en neemt zeer veel tijd in beslag.

Op 7 November passeerden wij Tobago aan het Zuidelijk uiteinde der Antillen, hetgeen ons in de Caraïbische Zee bracht. Het weer was hier rustiger dan in de Atlantische Oceaan, zodat onze vaart toenam. Op één dag werd 187 mijl afgelegd, hetgeen voor een sleep zeer gunstig is. De sleepbootkapiteins noemen de bootjes dan ook „nijdige trekkers".

Curaçao bereikten wij op 11 November. Het eerste deel van deze sleepreis, ongeveer een derde van de gehele afstand, was achter de rug.

Iedere middag om twaalf uur hadden wij weer het sein „alles wel" gezien en dat was steeds een grote teruststelling. Men bedenke hierbij dat de sleep het voornaamste is bij het sleepbedrijf. Bij de normale scheepvaart wordt steeds vooruitgekeken, doch bij de zeesleepvaart is dit juist andersom. De sleep is het zorgenkind en er wordt zoveel mogelijk aandacht aan geschonken. Aan boord van de bok bevonden zich een kapitein en vijf opvarenden van de N.V. Bureau Wijsmuller.

Over een dag of veertien hopen we de reis te kunnen voortzetten naar Balikpapan via het Panamakanaal. Ik hoop dat dit zal gaan volgens het bekende slepersmotto: „Alles wel, geen biezonders".

Luitenant ter Zee II,
J. Suermondt.

Laatste Nieuws

GIRAL CABINET AFGETREDEN.

..Een spoedbericht uit Parijs meldt, dat het gehele Giral cabinet (van de Spaanse republikeinse regering buiten de grenzen) is afgetreden 26. 1 (AP).

Religieuze Kunst

„Wie de dingen van Christus wil schilderen, moet met Christus samenleven", Fra Angelico.

De aard der religieuze kunst.

De naam religieuze kunst zegt, dat het gaat over kunst. En daarmede is reeds een groot gedeelte van haar terrein afgebakend. Al wat niets met kunst heeft uit te staan, heeft dus ook niets met religieuze kunst uit te staan. Anders gezegd: Religieuze kunst is een bepaalde soort kunst.

De quaestie is nu maar: Welke soort. Twee dingen bepalen die soort: Een godsdienstig onderwerp en een godsdienstige schoonheid. De eerste vereiste is duidelijk, de tweede, namelijk een godsdienstige schoonheid, vereist een toelichting. De religieuze kunstenaar moet godsdienstig ontroerd zijn, en die ontroering in de stof vastleggen. Is hij enkel en alleen ontroerd door de natuurlijke schoonheid van een heiligenfiguur, of enkel door een schone compositie of door welke andere niet-godsdienstige factor dan ook, dan levert hij wellicht wel kunst, maar geen religieuze kunst. Het schone mag niet van het godsdienstige gescheiden zijn; zij staan niet naast elkander, maar zijn verenigd. Wel mag hij bij de godsdienstige schoonheid ook nog een natuurlijke voegen, maar de godsdienstige is een condito sine qua non. Alles bij elkaar zijn er dus drie voorwaarden, die alle drie aanwezig moeten zijn, wil iets tot de religieuze kunst behoren: kunst, religieuze inhoud, èn religieuze schoonheid.

Met deze maat metend, zullen we zien, dat ontstellend veel voortbrengselen, die de naam van religieuze kunst dragen, deze naam ten onrechte dragen. Beelden, schilderijen en devotie-artikelen waarvan ontelbare huizen van goede christenen gevuld zijn, en die in de verste verte niets met kunst hebben uit te staan, vallen er reeds buiten, daar ze niet aan de eerste voorwaarde voldoen.

Blijven dus over de voortbrengsels, die werkelijk kunst zijn. Van deze behoort de inhoud religieus te zijn. Een godsdienstige bedoeling maakt de inhoud niet religieus. Al bedoelt de kunstenaar zijn werk te maken om eerbied en bewondering voor Gods rijke natuur bij anderen te wekken; al gevoelt hij zich godsdienstig gestemd bij het maken van kunstwerk met natuurlijke inhoud, daarmede wordt die inhoud niet religieus, en zijn product kan niet gerangschikt worden onder de religieuze kunst.

Is de inhoud werkelijk van godsdienstige aard, en het werk kunst, dan moet de kunstschouwer tot godsdienstige gevoelens opgewekt worden door de kunst en niet door andere motieven. Er zijn tal van kunstvoortbrengselen, die den mens boeien om de kleurenpracht, om het dramatische wat in de scène ligt, om de majestueuze compositie, om de ranke vormen, dingen, die je huis goed sieren, maar ze missen het element dat godsdienstig ontroert. Ze behandelen een religieus onderwerp op profane wijze: de derde voorwaarde, die van de godsdienstige schoonheid ontbreekt.

En ook als die ontroering er wel is, is zij nog geen afdoend bewijs, dat het werk een religieus kunstwerk is. De ontroering moet aanwezig zijn als gevolg van de godsdienstige schoonheid, die de maker er in heeft gelegd. De inhoud alleen reeds kan een mens religieus ontroeren afgezien van de wijze waarop de kunstenaar het gegeven behandeld heeft. Evenmin als indruk maken norm is voor kunst, evenmin is religieuze indruk maken een norm voor religieuze kunst.

In practijk wordt in deze regel veel gezondigd, daar de massa zich tevreden stelt met een godsdienstige indruk, en zich niet bekommert om de religieuze schoonheid. Wie een madonna schildert, in vrij natuurlijke verhoudingen, niet extravagant en met veel kleuren, vindt in brede kringen bijval, en gaat door voor een zeer goede religieuze kunstschilder.

Dat de derde voorwaarde wel aanwezig is, zal in de regel te veronderstellen zijn. wanneer de kunstenaar een mens is van diep religieus leven. Maar een garantie geeft het vrome leven niet. Ook hij heeft kwade dagen, en ook zijn werk kan mislukken. Evenmin is een niet-godsdienstig leven een reden om zijn werk a priori niet godsdienstig te noemen. De goede gesteltenis behoeft alleen aanwezig te zijn onder het vervaardigen van het kunstwerk, en iemand, die in de regel in zijn godsdienstige verplichtingen te kort schiet, kan ook wel eens een goed ogenblik hebben.

Zo de man zo het werk.

Is het dus wel eens mogelijk om religieus werk te leveren zonder godsdienstig van leven te zijn, regel is het niet. Regel is, dat een slordig mens slordig werkt, dat een nauwgezet mens nauwgezet werkt, en dat een ijverig mens ijverig werkt. En zo ook, dat een religieus mens de beste religieuze kunst zal leveren. Fra Angelico zeide: Wie de dingen van Christus wil schilderen, moet met Christus samen leven. Niemand geeft wat hij zelf niet heeft, zegt de filosofie. Men plukt geen veren van een kikker, zegt de volksmond.

Wil iemand geregeld zuivere religieuze kunst leveren, dan is het een noodzakelijk vereiste, dat hij van het geestelijk leven doordrongen is. De geloofswaarheden dient hij te kennen, en bovendien en vooral te beleven. Door deze gesteltenis zal in hem de zuivere godsdienstige ontroering ontstaan. Het gebrek aan geestelijk leven is de oorzaak van het vele bocht, dat zich opdringt en voor religieuze kunst wil doorgaan.

Religieuze kunst voortbrengen is moeilijk omdat de afstand tussen stof en geest nog groter is dan bij de profane kunst. Het is gemakkelijker een natuurlijke ontroering vast te leggen, dan een bovennatuurlijke. Nu zijn er een aantal buitenkunstige middelen, waardoor een onderwerp in een sfeer van heiligheid kan geplaatst worden, zoals nimbissen, bepaalde klederdrachten, lichtglanzen. Voor een waar religieus kunstenaar zijn deze middelen niet meer dan etiketjes van heiligheid, en hij zal er een zeer matig gebruik van maken. Maar er zijn nog andere buiten kunstige middelen, die aangewend worden om althans de sfeer of de schijn van heiligheid te redden, en die funest zijn. Duizendmaal gebeurt het, dat een kunstenaar, ziende dat in hem de vereiste gesteltenissen niet aanwezig zijn om ware religieuze kunst te leveren, een vals spel gaat spelen. Hij maakt zijn figuren excentriek, uitzonderlijk, op het potsierlijke en stotende af. Door deze vreemde vormen, moet het beeld bij het publiek en wellicht ook bij hemzelf, de indruk wekken van religieusiteit, hoewel ze er in werkelijkheid surrogaten van zijn.

Dergelijke werken spreken niet van God en heilige zaken, maar van den kunstenaar, en vooral van zijn ijdelheid en gebrek aan godsdienstzin. Zij verheffen de geest niet, maar verwafren haar; ze zijn geen leiddraad, maar leiden van het geestelijke af.

Kunstenaars, die dergelijke werken leveren, als ze nog kunstenaars zijn, moeten bedenken, dat zij de goede zaak veel afbreuk doen. Het bovennatuurlijke is zeker anders dan het natuurlijke, maar al wat anders is dan het natuurlijke is nog niet bovennatuurlijk. Al wat vreemd is, is nog niet heilig. En in hun werken dragen zij er veel toe bij het tegengestelde dezer waarheid te verspreiden. Zij brengen de godsdienst in discrediet, en stellen de religieuze kunst in een vals daglicht. Bij de massa ontstaat een behoefte voor nieuwe vormen en richtingen en voor al wat zich als religieuze kunst aanbiedt, daar hun ontbeerde aanvoelingsvermogen het bedriegelijke in die buitenissigheden aanstonds ontdekt. Daarom blijven zij bij hun kunstloze voorstellingen, beelden en devotionalia. Zij prefereren geen kunst boven valse religieuze kunst, en in zoverre hebben ze gelijk.

Een zegen voor den mens.

De ware religieuze kunst is een zegen voor de gemeenschap. Zij verheft de geest tot het hoogste wat er bestaat. Zij gebruikt de stof om 's mensen denken te richten op het bovennatuurlijke. Is kunstenaar zijn reeds een verheven roeping, die van religieuze kunstenaar gaat daar nog ver boven uit. Hij helpt den mens om zijn trage geest van het stoffelijke af te wenden en te richten op het goddelijke. Woorden, beelden of muziek met geestelijke inhoud zijn voor de fantasie reeds een leiddraad, zij zullen het in sterkere mate zijn wanneer zij gevormd worden door een religieus kunstenaarstalent.

Echter mogen we de eenvoudige weergaven of uitbeelding van godsdienstige onderwerpen niet verachten. Zij heeft haar waarde. Er is goed, beter en best. Zij vormt een boek, dat zonder enige pretentie van boeiend of opvallend te zijn, godsdienstige waarheden op een bevattelijke wijze weergeeft.

Een doodgewoon prentje is goed, een smaakvol prentje is beter, een dat een weergave is van iets godsdienstigs aangevoeld en uitgewerkt door de talenten van een religieus kunstenaar, is het beste.

p. Vitus Brenneker O.P.

Engeland en de overzeese gebieden

Het Britse Imperium mag zich in het buitenland in een meer dan algemene belangstelling verheugen. Een belangstelling, die echter niet overal en niet altijd even welwillend is. Ja, iedereen heeft wat op de Engelse politiek aan te merken.

Churchill zelf heeft gezegd, dat men gevaar loopt het Engelse wereldrijk af te breken en te ontbinden.

Hierin ligt eindelijk de kern van de Engelse politiek op dit gebied.

Overal ter wereld neemt het streven der volkeren om baas in eigen huis te zijn, toe, overal wil men zelfbestuur, of volledige onafhankelijkheid.

Zelfbestuur betekent lang niet altijd beter bestuur, doelmatiger of eerlijker bestuur.

Voorop staat bij elk volk echter de wens om het zelf te doen, zelfs als het er niet beter op wordt. Het zal in elk geval anders worden. De plaatselijke en oorspronkelijke bevolkingen willen dat zij naar voren komen.

Het is ook begrijpelijk, dat de mogendheden, die men vroeger koloniale mogendheden pleegde te noemen, daar niet al te geestdriftig voor zijn. Zij hebben veel van hun werkkracht, van hun kennis, ervaring en toewijding in deze gebieden gestoken. Zij hebben het gevoel onbillijk behandeld te worden. Velen zien in elke verandering een afbraak van hetgeen vroeger bestond, velen zien er een totaal verlies in van hetgeen met moeite was opgebouwd.

Anderen daarentegen zeggen, dat men de tekenen des tijds moet verstaan, dat men zich aan gewijzigde omstandigheden moet weten aan te passen.

Ja, zij gaan verder en zijn ervan overtuigd, dat een radicale aanpassing aan de gewijzigde omstandigheden de enige weg is om de werkelijke afbraak op de duur te verhinderen.

Men geeft er zich rekenschap van, dat de aanwending van brutaal geweld een uiterst ondoelmatig middel is om volkeren te besturen.

Het was de methode van de fascisten, die met zoveel offers verslagen zijn. De democratische parlementair geregerde landen verwerpen in beginsel dwang als een politiek instrument. Zij weten, dat een hogere orde van menselijke samenwerking alleen mogelijk is, indien men den mens weet te overtuigen. Het argument, dit overtuigen neemt de plaats in van de dwang. Zij, die de aanpassing aan gewijzigde omstandigheden bepleiten, wijzen de beschuldiging, dat zij zouden afbreken, wat vroeger bestond, met verontwaardiging van de hand. Zij zijn bouwers, bouwers van een nieuwe toekomst, opgetrokken op vrijwillige samenwerking, waaraan de vroegere beheersers en de vroegere beheersten op voet van gelijkheid samenwerken, waarbij de meer geschoolde op handels- landbouwkundig en technologisch gebied, de andere groep ter zijde zal staan, en waarbij waarborgen voor de normale ontwikkeling van Westerse bedrijven in gebieden van het Oosten geschapen zullen moeten worden.

Indien men nu in Engeland het oor te luisteren legt, dan vindt men dat deze stroming, die aanpassen wil, verre de overhand heeft. Men wil niet blijven met geweld. "Men wil niet weggaan om plaats te maken voor wanorde. Maar men wil ook geen misbruik maken van op zichzelf onvermijdelijke stoornissen in de overgangsperiode om door een achterdeurtje weer binnen te halen, wat men voorheen gegeven heeft. In Engeland hebben ook vele vooraannen in het bedrijfsleven de overtuiging, dat hun zaken door de politiek van aanpassen niet geschaad, maar integendeel bevorderd zullen worden, gedachtig aan het spreekwoord „met kwaadwillige honden is het nu eenmaal slechts hazen vangen".

Mr. A. E. D. von Saher.

GUNSTIGER VOORUITZICHT VOOR OOSTENRIJK.

Vertrek der Russische bezettingstroepen? Het lot der industrieën.

In Wenen, waar nood en misere tenminste even erg zijn als die, welke West-Nederland in de beruchte hongerwinter heeft gekend blijkt de goedmoedige Weense humor — en humor kan veel leed draaglijk maken — nog steeds een der optimistische aspecten te zijn. Zo vertelt men daar: de oorlog 1914—1918 is hard geweest, die van 1939 — 1945 was zo mogelijk nog harder, maar we zijn er doorheen gekomen. Als er een derde wereldoorlog komt, zullen we er ons ook wel uit redden. Maar als we dan bovendien een tweede bevrijding zullen moeten beleven; wel, dan is alles verloren, die overleven we niet meer.

Reeds op de conferentie van Jalta besloten de Grote Drie Oostenrijk niet als een overwonnen, maar als een bevrijd land te beschouwen en het alleen gemeenschappelijk te bezetten om bij de heropbouw van het land behulpzaam te kunnen zijn. Maar de werkelijkheid is wel enigszins anders geworden. Niet alleen dat het totaal verarmde land — het heeft sinds 1918 niets anders dan de zwaarste economische zorgen gekend en is in de oorlogsperiode even leeg geplunderd als de andere bezette gebieden — de zeer hoge bezettingskosten, welke door zijn „vrienden" werden gemaakt, heeft moeten opbrengen, het heeft bovendien ervaren, dat het door middelen van juridische kunstgrepen mogelijk was Duitse herstelbetalingen uit Oostenrijk te persen. De Russen hebben zich meesters in dit vak getoond en de positie van het bevrijde land werd er met de dag slechter door.

Eindelijk schijnt nu voor Oostenrijk het licht der werkelijke bevrijding te gloren. Men behoeft dit niet alleen te concluderen uit het feit, dat de plaatsvervangers van de Ministers van Buitenlandse Zaken der Grote Vier vóór 25 Februari as. een uitvoerig rapport over het vredesverdrag met Oostenrijk moeten opstellen, op de basis van de werkelijke onafhankelijkheid van dit land, welk rapport dan op de op 10 Maart beginnende conferentie van Moskou als grondslag voor het definitieve tractaat zal worden opgenomen.

Er zijn ook enkele andere feiten, welke er op wijzen, dat de Russische politiek jegens Rusland een merkwaardige evolutie doormaakt overigens geheel liggend in de lijn van de internationale ontspanning, welke ook op andere gebieden zo duidelijk te bespeuren.

Zo bedraagt de voorlopige aanslag van de Russische bezettingskosten voor het eerste kwartaal 1947 „lechts" 400 millioen schilling tegen 110 millioen voor het laatste kwartaal van 1946. In verband met deze drastische verlaging meent men in Noordamerikaanse kringen, dat Rusland van plan is zijn troepen binnen het half jaar geheel uit Oostenrijk terug te trekken.

Een andere verrassende ontwikkeling is, dat de regering van Moskou, zich op een desbetreffend verzoek van de Oostenrijkse regering zich bereid zou hebben verklaard, onderhandelingen te openen over de teruggave, eventueel terugkoop van een deel der door de Russische regering als Duitse herstelbetaling in beslag genomen industrieën. Dit schijnt vooral te slaan op de bekende olievelden van Zistersdorf, welke genoeg olie produceren om in de normale behoeften van het land te voorzien, terwijl een eventueel overschot uitstekende diensten zou kunnen bewijzen als ruilmiddel voor kolen uit Tsjechoslowakije. De enige werkelijke moeilijkheid bij de lopende onderhandelingen ligt waarschijnlijk hierin, dat de Oostenrijkers met een looptijd van vijf jaar, in schillings willen betalen, terwijl de Russen de voorkeur aan dollars geven. Maar op dit punt zullen de Noordamerikanen waarschijnlijk wel enige hulp willen verlenen.

De Engelsen hebben intussen reeds daadwerkelijke steun gegeven.

Als onmiddellijke bijdrage tot het economisch herstel van Oostenrijk hebben zij dit land een crediet van tien millioen pond sterling voor een aanmerkelijk deel in dollars verleend om de voor de heropbouw nodige materialen te kopen. Aan dit crediet is geen enkele clausule verbonden; slechts twee voorwaarden zijn gesteld; dat slechts essentiële artikelen zullen worden gekocht; en, doch dit is een quaestie voor de bezettende mogendheden, dat de economische eenheid van het land zal worden gehandhaafd.

Zo is Oostenrijk een jaar met gunstiger vooruitzichten ingegaan. Al zijn alle moeilijkheden nog lang niet overwonnen, er is toch weer een perspectief beter waarschijnlijk zelfs dan het sinds een kwart eeuw is geweest

(Msb.)

NIEUWS OVERAL

DE REIS VAN MARSHALL.

Men weet in Stockholm nu reeds te melden, dat Marshall op zijn reis naar Moskou voor de conferentie, welke op 10 Maart aanvangt Stockholm zal aandoen. Het bericht stamt uit bevoegde bron (Stockholm, (AP) 25.1).

CONTACT MET ZUID-AMERIKA.

Een groep studenten uit Zuid-Amerika kwam heden op het La Guardia veld te New York aan (New York, (AP) 25.1).

TOCHT NAAR LONDEN.

Isaac Ben Zivi President van de Joodse Nationale Raad in Palestina vertrok naar Londen tot het bijwonen van de Palestijnse conferentie, die daar heden zal worden geopend (Jeruzalem, (AP) 26.1).

SCHEEPSBERICHTEN.

24 Januari.

Carthage Victory van Colon; Evelyn naar Bonaire; Stuyvesant naar Paramaribo; Cordias naar Pto. Sucre.

25 Januari.

Carthage Victory naar L'pool; Staten King van Balboa; Bacchus van Houston; Nada van Trinidad; Samrich van Cristobal.

Politiek in Engeland

Januari 1947.

Indien wij rondzien onder de landen, waar naar Nederlandse opvattingen vrije verkiezingen gehouden worden, en waar een parlementaire regering bestaat, dan zien wij, dat er slechts twee landen bestaan, waar een krachtige gesloten meerderheid is:

de Verenigde Staten van Noord-Amerika en het Verenigd Koninkrijk. Door eigenaardige constitutionele moeilijkheden ligt in de V.S. de uitvoerende macht voorshands nog in handen van de oppositie.

In het Verenigde Koninkrijk beheerst de meerderheid in de wetgevende macht ook de uitvoerende macht. De arbeiderspartij bepaalt zowel in beginsel door de wetgeving als in de praktijk door het ministerie de politiek, die gevolgd zal worden. Indien men de grote dagbladen leest, staat men verbaasd over de critiek, die op deze partij wordt geoefend, niets deugt. Alles is verkeerd. Doch als er parlementsleden aftreden en de kiezers een opvolgers moeten kiezen, dat blijkt, dat de massa der bevolking er anders over denkt.

De arbeiderspartij heeft nog geen zetel in het parlement verloren De bevolking staat in grote meerderheid achter haar.

Ook in de kringen van hen, die niet tot de arbeiders horen, begint geleidelijk een zekere waardering voor de verschillende ministers veld te winnen. Aanvankelijk vond men Atlee een rare, onhandige man zonder stijl, langzamerhand ontdekt men, dat hij zo gek niet is en dat hij op zijn wijze met beleid en bedachtzaamheid het schip van Staat door de woeste golven weet te sturen. Ook over verschillende van zijn colleges spreekt men met waardering. Men roemt hun oprecrtheid en hun (waardering) toewijding.

Zo neemt enerzijds in vele kringen de waardering toe. Anderzijds zijn er zowel van links en rechts aanvallen te verwachten. Er zitten in het Engelse parlement slechts twee communisten, die kunnen met zijn beiden niet veel uitrichten. In Engeland zijn er evenals overal elders onder de arbeiders, een aantal, die niet veel voor bedachtzaam en beleidvol optreden voelen. Zij willen meer hebben voor de arbeiders en niet in de toekomst, maar nu en onmiddellijk. Deze mensen hebben in Engeland op de arbeiderspartij gestemd, velen van hen zitten in de volksvertegenwoordiging. Zij vinden. Atlee en zijn ministers niet radicaal genoeg. Zij hebben reeds een aanval op de regeringspolitiek in het buitenland gedaan. Andere aanvallen van deze kant zullen volgen. Indien zij geen of weinig succes zullen hebben, bestaat er een kans, dat bij de volgende verkiezingen de communisten meer dan twee afgevaardigden zullen hebben.

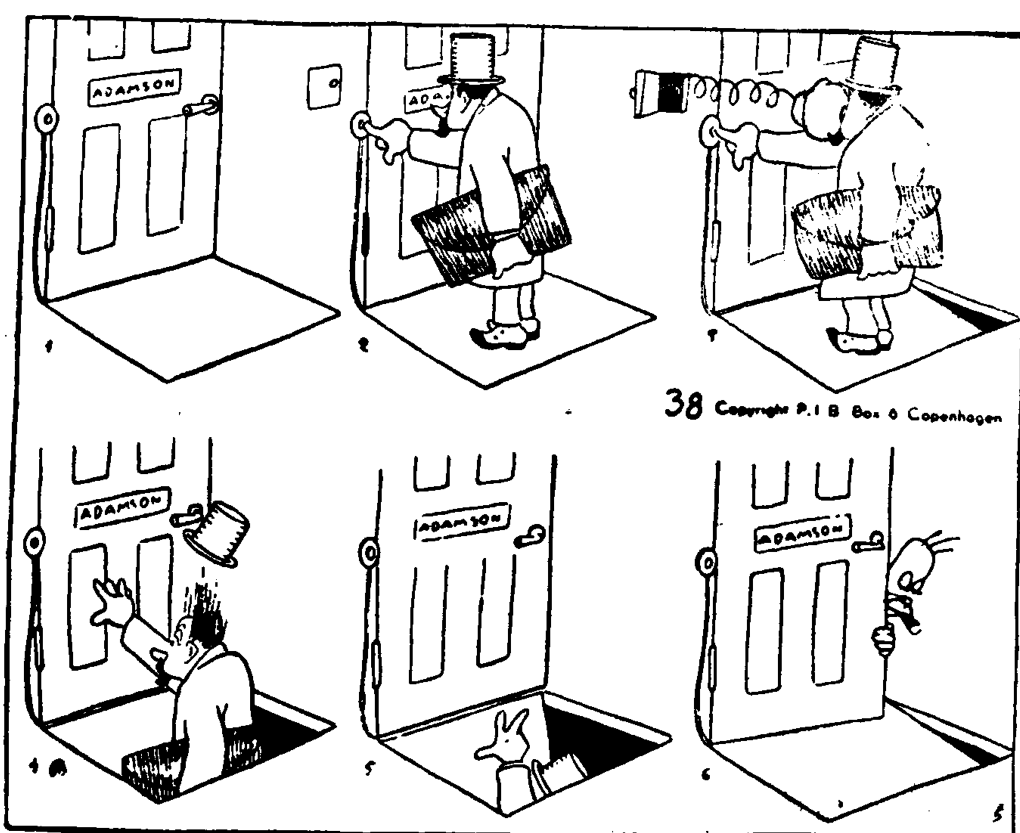
De conservatieven maken naar buiten veel meer spectakel. Zij zijn fel in het parlement en vooral hun pers laat geen gelegenheid voorbij gaan om de regering te verwijten, dat zij op weg is het land te ruineren.

Men loopt nu te hoop, omdat de kolenmijnen, de electriciteit, het gas en het verkeerswezen genationaliseerd worden. Dit moet tot een catastrofe leiden, zo zegt men.

Indien wij onze blik naar Nederland werpen, dan zien wij, dat daar reeds voor de oorlog het grootste deel van de mijnen door de Staat geëxploiteerd werden. Het Staatsmijnbedrijf was een voorbeeld voor elk mijnbedrijf door zijn voortreffelijke technische inrichting, door de uitstekende wijze, waarop alle bijproducten in waardevolle eindproducten werden omgezet. Elke Nederlander kan terecht op dit bedrijf trots zijn.

De electriciteit in Nederland was ook reeds lang genationaliseerd. Het werd geëxploiteerd door de gemeentes en provincies en gecoordineerd door het Rijk. Particuliere gasfabrieken behoorden eveneens tot de zeer hoge uitzonderingen. De sporen waren reeds lang voor de oorlog een Staatsbedrijf. Het vervoer per bus en vrachtauto bezorgde Nederland voor de oorlog al heel wat hoofdbrekens. Dit is een zeer moeilijk probleem. In Engeland tracht men het op te lossen door vrijwel het hele autovervoer door de Staat te doen overnemen. Het zal heel wat verzet uitlokken, indien fabrieken hun eigen producten niet meer op langere afstanden met hun eigen lastauto's zullen mogen vervoeren. Het is echter een interressante proefneming.

Als men de zaak dus op de keper bekijkt, blijkt het dat het voorlopig met de nationalisatie in Engeland nogal losloopt. De staal-industrie staat ook op het lijstje voor staatsexploitatie. Deze industrie heeft zich in oorlogstijd danig geweerd en wonderen verricht. Dit neemt echter niet weg, dat deze industrie allesbehalve modern is ingericht. Vele totaal verouderde bedrijven hebben te lang hun bestaan voortgesleept. De moderne ijzer- en staalnijverheid stelt thans heel andere eisen aan haar inrichtingen en machines dan 20 jaar geleden. Na de vorige wereldoorlog is dat duidelijk gebleken. In 1919 overtrof de Engelse de Duitse staalproductie. Het duurde echter niet lang of Duitsland had met hulp van Amerikaanse, Engelse, Nederlandse en andere credieten zijn staalindustrie gemoderniseerd en tot ongekende hoogte, ver boven de Engelse productie-capaciteit opgevoerd. Ditmaal kan het vernieuwingsproces niet nogmaals uitgesteld worden. Als het particuliere kapitaal het niet doet, dan moet de gemeenschap ingrijpen. De noodzakelijkheid van een radicale aanpassing van de Engelse staalindustrie deed de Engelse regering deze tak van bedrijf op het lijstje van aspiranten voor nationalisatie plaatsen. In het voorjaar van 1946 kwam de industrie toen zelf met een radicaal plan voor deze vernieuwing van de Engelse staalfabrieken voor de dag,

ADAMSON WENST PARLEMENTAIRE COMMISSIE NIET TE ONTVANGEN.

in de hoop daardoor de regering buiten hun bedrijf te houden. Of het zal lukken, kan thans niet beoordeeld worden. Wel kan men vast stellen, dat de aankondiging van de regerings-plannen voor de nationalisatie een krachtige stoot gegeven heeft aan de modernisering van de staalindustrie in Engeland.

In Nederland kon men trouwens iets waarnemen, wat met de Engelse ervaringen vergeleken kon worden. De heer Kohnstamm, die als ambtenaar met de industrialisatie van Nederland te maken heeft, heeft in het openbaar verklaard, dat het particuliere initiatief op dit gebied na de oorlog te kort geschoten is. Dit betekent niet, dat elke industrieel niet getracht heeft om binnen het kader van zijn eigen bedrijf wat er van te maken. Ook daarvoor heeft de Heer Kohnstamm zonder twijfel grote waardering.

De zaak, waar het omgaat, is, dat Nederland, indien het zich op economisch gebied een meer onafhankelijke positie wil veroveren, en in het biezonder, indien het zich meer onafhankelijk van Duitsland wil maken, dan bestaat er maar een weg, waarlangs dit doel bereikt kan worden, dat is industrialisatie. In deze zin is er nu in Nederland na de oorlog van industrialisatie kwalijk sprake. Daarom had de Heer Kohnstamm gelijk. Hij heeft er echter heel wat over te horen gekregen, vooral in de liberale pers. Indien zijn aansporing evenveel resultaat zou hebben als de bemoeienis van de Engelse regering met de Engelse staalindustrie, dan zou er reeds veel gewonnen zijn. Na de geweldige economische omwentelingen, die met de oorlog gepaard gingen, moet men niet aarzelen, om zijn industriële uitrusting aan de geheel gewijzigde omstandigheden aan te passen. Duitsland deed dat na de eerste wereldoorlog. Engeland doet het na de tweede wereldoorlog.

Er zijn tekenen, die er op wijzen, dat er een kans bestaat, dat zulks door verstandige samenwerking tussen regering, arbeiders en werkgevers zal plaats vinden. Het ziet er naar uit, dat de regering haar werk voor de eerstvolgende drie jaar zal kunnen voortzetten, veel draagt daartoe ook het feit bij, dat de binnenlandse politiek van de conservatieve ministers gedurende de oorlog nu ook wel heel weinig in de smaak bleek te vallen van de massa van het Engelse volk.

A.E.D. Von Saher.

Marianne in zorgen

Drastische bezuiniging en massa - ontslagen door een progressieve regering.

Een klein berichtje uit de Franse pers: „Dezer dagen gingen ambtenaren, belast met de melkdistributie in staking. Echter niet voor lang. Na 14 dagen hervatten zij het werk, aangezien niemand iets van de staking had bemerkt."

Dit typeert een van de problemen, die als een loden last op de Franse volkshuishouding drukken: het immense leger van ambtenaren, dat de staat millioenen kost en welks nut op zijn zachtst gezegd van twijfelachtige waarde is.

Het is een van de problemen, maar er zijn er meer en de nieuwe Franse regering staat voor een schier bovenmenselijke taak. Zij beseft dit terdege; vandaar de rigoureuze maatregelen, die zij aan de Kamer van Afgevaardigden heeft voorgesteld en die ook ongewijzigd zijn aanvaard. Want ook de heren deputees weten, dat Frankrijk de ondergang nabij is: periculum in mora.

Staatsuitgaven, grondstoffengebrek en een uiterst zwakke demografische positie zijn de kwalen, waaraan Marianne dreigt te bezwijken. Na de staking der vijandelijkheden heeft het dit rampzalige volk ontbroken aan een krachtige leidershand, aan een figuur van formaat, die binnen het kader van zijn democratische bevoegdheden de maatregelen wist te treffen, welke nodig waren. Aan bruikbare suggesties was geen gebrek, maar de steun, noodzakelijk om deze plannen te verwezenlijken, ontbrak telkens weer door de grote politieke verdeelheid en alles bleef van maand tot maand bij het oude.

De grondstoffen-situatie wordt vooral beheerst door het gebrek aan steenkool. Amerika en Polen, de beide voornaamste leveranciers, bleven belangrijk in gebreke; het opvoeren van de eigen productie vlotte slecht. Geen wonder dan ook, dat men in Frankrijk nog meer dan elders ontstemd is over de pro-Duitse poiltiek der Angelsaksische mogendheden, die van de enorme kolenvoorraden in het Ruhrgebied slechts een uiterst beperkte hoeveelheid ter beschikking van Frankrijk stelde. Door kolengebrek moesten grote Franse industriën reeds de productie staken, het stroomverbruik van particulieren moest drastisch worden beperkt, zodat zelfs delen van Parijs compleet in het donker kwamen te zitten — dit alles verklaart de dringende vertogen van Frankrijk om medezeggingschap in het beheer van het Rhurgebied. Duitsland is oorzaak van de huidigen rampspoed — waarom zou Duitsland niet gedwongen worden, een belangrijke bijdrage tot het Franse herstel te leveren? Wij in Nederland kennen dit probleem maar al te goed, zij het ook niet in zodanige omvang.

Wat de verontrustende bevolkingstoestand betreft: een sinds jaren dalend geboortecijfers is oorzaak geworden, dat een land, ruim 16 maal zo groot als Nederland, een bevolking van slechts 40 millioen telt. De demografische positie heeft bovendien zwaar geleden door twee wereldoorlogen. Daar komt bij, dat de grote steden jarenlang grote aantrekkingskracht bleken te bezitten, wat reeds tijdens de bezetting maarschalk Pétain aanleiding gaf tot het ontketenen van zijn campagne „retour à la terre". En voorts besteedt de Fransman belangrijk minder aan kosten voor behuizing dan de andere West-Europese naties, wat eveneens tot gezinsbeperking leidt. De woningnood als gevolg van de oorlog heeft deze ongunstige tendenz nog eens versterkt.

Het gevolg is, dat zich sedert September 1944 hele kolonies vreemdelingen op Franse bodem hebben neergelaten: Italianen in het Zuiden en Polen in de mijnstreek. Het is echter tot dusverre een druppel op een gloeiende plaat: met de herstelplannen voor ogen zal men in de periode October 1946 — December 1947 niet minder dan 980.000 extra arbeidskrachten nodig hebben, waarbij is uitgegaan van een 48-urige werkweek.

Het gehele plan, dat vijf jaren omvat, vraagt maar liefst 1½ millioen arbeiders boven het aantal der thans werkenden.

Men wil nu via demobilisatie, inschakeling van vrouwen en jeugdige krachten zelf 550.000 arbeidskrachten voor de productie opbrengen, doch voor het restant van 430.000 is men op het buitenland aangewezen.

Uit welke landen moeten deze krachten worden gerequireerd? Om begrijpelijke redenen niet uit Azië of Afrika. Amerika en Australië kunnen hun arbeiders zelf gebruiken en dus blijft Europa over. Maar ook hier vallen vele landen uit met name Engeland, Scandinavië, Spanje alsmede alle landen onder Russischen invloed. Er zal dus een beroep moeten worden gedaan op Nederland, België, West-Duitsland, Zwitserland en Italië.

Over de Duitsers en „displaced persons" werd behoudens het bericht van enkele dagen geleden, dat van ongeveer 7000 man sprak, tot nu toe het veto uitgesproken terwijl de meeste landen niet in staat waren om grote contingenten te leveren.

Er waren ook Nederlandse landbouwers die zich wilden vestigen, doch terugschrikten voor de omstandigheden, terwijl de Franse regering ook weinig aanmoedigde, om tot dusverre onbegrijpelijke redenen. Op deze wijze kwamen eigenlijk slechts Italianen in aanmerking en na onderhandelingen te Rome zullen thans 200.000 Italianen zich naar Frankrijk begeven, terwijl bovendien via „spontane" immigratie nog 100.000 Algerijnen zullen volgen.

Met dit alles hangt het monetaire probleem ten nauwste samen. Een land, dat noch over voldoende grondstoffen, noch over arbeidskrachten beschikt, is al voor het allerbescheidenste levenspeil zodanig op import aangewezen, dat zijn munt in gevaar komt. De algehele débacle van de Franse franc staat voor de deur en dan is de weg naar elk herstel, naar zelfs een gedeeltelijke oplossing der genoemde problemen afgesneden.

Vandaar het drastische ingrijpen van de regering. De staatsuitgaven moeten drastisch worden besnoeid: het deficit van de jaren 1943 en 1944 beliep ruim 300 milliard; thans zijn de totale uitgaven van rond 800 milliard nog niet voor de helft fiscaal gedekt. De Amerikaanse credieten raken uitgeput en de bronnen, waaruit eventueel nog geput zou kunnen worden, vloeien elke maand trager.

Een algehele sanering is nodig, wil men het herstelplan Monnet, thans gepubliceerd nadat duizenden deskundigen er meer dan een jaar aan hebben gewerkt, een kans gegeven. Volgens dit plan moet in 1950 de productie verhoogd zijn tot 30% boven het niveau van 1939. De financiëring moet geschieden met behulp van binnen- en buitenlandse leningen. Voor het komende jaar wordt reeds een bedrag gezocht van 480 milliard francs.

Inderdaad een veel-omvattend plan, dat echter van het al zo zwaar bezochte Franse volk nieuwe en zware offers zal vragen. Wij kunnen slechts hopen, dat het hiertoe bereid zal zijn en dat de buitenlandse crediteur-landen een helpende hand willen toesteken. Want een ontredderd Frankrijk betekent naast het Duitse probleem een last, die zich langzaam herstellende West-Europese economie niet zal kunnen verwerken.

(Op Wacht)

Een grote dag in de Kamer.

Het is in de wandelgangen van het parlement niet onbekend, dat elk der afgevaardigden in ons „Lagerhuis", die met den heer Schouten in discussie treedt zijn slagvaardigheid vreest. Maar toch, als hij zijn grote redevoeringen houdt, flitsen meestal de interrupties door de zaal. Hij kietelt met zijn redenaarstalent zijn tegenstanders zo, dat zij vrijwel niet zwijgen kunnen. Het meest typisch is evenwel dan des heren Schoutens weergaloze slagvaardigheid, die den tegenstander verlamt en de Kamer grote vreugde geeft. De „handelingen" leggen er telkens weer een gunstig getuigenis van af.

Schoutens grote rede van 17 December 1946 heeft deze biezondere gave van den redenaar prachtig doen schitteren.

Het „gelukkig incident".

Voor ons, die met den heer Schouten in het eerste jaar van de bezetting, zeer dicht bij den heer Colijn hebben geleerd, was Vorrinks interruptie over de brochure Colijn wel een zeer spannend moment in de Kamer. Wij hebben steeds weer, ook in het publiek, afstand genomen van deze brochure, die we, slechts begrijpend op het moment dat ze geschreven werd, nooit in overeenstemming hebben geacht met die krachtige verzetshouding. Dat onze tegenstanders er weer mee op de proppen zouden komen stond voor ons vast.

Welnu het kwam.

Doch wel op een door ons niet verwacht moment.

Tijdens Schoutens grote rede, waarbij de redenaar op dreef was als nooit te voren.

Had Vorrink zich dit goed ingedacht, hij zou zich dubbel bedacht hebben zijn interruptie te plaatsen.

Nu werd het een „gelukkig incident" (dagblad „Trouw") waarbij Colijns naam voor eens en voor altijd gezuiverd werd.

De heer Schouten vroeg in alle ernst was er van ons land geworden zou zijn als wij in 1940 ons geplaatst hadden op het standpunt dat „de historie ons overrompelt". Als wij ons bij een voldongen feit zouden hebben moeten neerleggen.

Op dit moment klonk krachtig van de overzijde af de vlijmscherpe interruptie van den heer Vorrink: „Leest u nog eens de brochure van de heer Colijn: „Tussen twee werelden".

Het was alsof de op gang zijnde spreker hierop gerekend had. Als een triumfkreet stootte de heer Schouten het eruit, zonder maar één ogenblik uit het veld geslagen te zijn:

„Aha, ik dacht het wel, dat deze tegenwerping komen zou. Ik vraag: is dat de manier, waarop de heren, die vernieuwd zijn en die de democratie en de levensverhoudingen willen adelen, over deze zaak wensen te debatteren?

De heer Vorrink in het biezonder kent mijn standpunt ten aanzien van die brochure van den heer Colijn. Hij en ik hebben destijds uit die brochure, welke bezwaren wij daartegen ook hadden, in geen enkel opzicht afgeleid, dat de heer Colijn het standpunt innam, dat men voor de Duitse macht moest bukken".

Op dit moment kwam de heer Schouten pas in vuur. Hij sprak van zijn plaats, het achterste bankje van de derde rij ter rechterzijde. Doch nu trad hij uit zijn bank, deed enige schreden naar het midden van de zaal en met een donderende stem voltrok hij in een fel requisitoir een moreel oordeel over den interrumpant, die zoveel beter wist en hij donderde hem toe:

„Hij en ik hebben in die tijd regelmatig met den heer Colijn vergaderd en geconfereerd; hebben in die tijd als het ware van ogenblik tot ogenblik geconstateerd, dat de heer Colijn, niettegenstaande het feit, dat hij de oudste in leeftijd van ons was, voorop ging in energie en beslistheid met betrekking tot het bieden van principiële en practische weerstand tegenover de bezettende macht, tegenover de nationaal-socialistische macht. Welke bezwaren men ook tegen die brochure van den heer Colijn moge hebben — ik heb die ook en men weet dat in het land, al mijn geestverwanten zijn daarvan op de hoogte —, men mag daaruit niet de conclusie trekken, dat de heer Colijn zich op het standpunt heeft gesteld, dat wij ons aan de macht van het nationaal-socialisme moesten onderwerpen; dat hij zich als een défaitist heeft gedragen. Het tegendeel is het geval.

Wil de interruptie van den heer Vorrink voor vandaag enige zakelijke basis hebben, dan had hij toen moeten zeggen: ik wens met den heer Colijn niet meer te vergaderen en te confereren, maar bij alle gelegenheden, waarbij ik hem in gezelschap van den heer Colijn ontmoet heb, heeft hij daarover nooit een woord gesproken.

De voorzitter: Zou de geachte afgevaardigde de heer Schouten weer tot mij willen spreken over de Regeringsverklaring?"

De heer Schouten: Als u dat wenst, Mijnheer de Voorzitter, heb ik daartegen geen enkel bezwaar, maar dan moet u eerst het plaatsen van interrupties tegenover mij verbieden, want ik moet toch op dergelijke interrupties ingaan.

De Voorzitter: Ik heb u daartoe de gelegenheid gegeven maar men dient nu weder ter zake te komen.

De heer Schouten: Met genoegen, Mijnheer de Voorzitter! Als met uw verlof de heren op dit punt nog meer wensen te ontvangen, ben ik bereid het hun te geven."

Het was een imposant moment.

De heer Vorrink zat geslagen in zijn bank, derde rij ter linkerzijde. Hij zweeg.

„Tot deze overeenkomst bereid".

Een alleraardigst moment was het duel tussen den redenaar, den heer Thomassen (P. v. d. A.) en den voorzitter.

De heer Schouten sprak over het feit dat Nederland voor het extremisme niet moet abdiceren. Hoe de oplossing in Indië tot stand komt, het moet overwonnen worden. Toen vervolgde hij: het extremisme staat niet alleen in de weg aan het herstel van het Nederlandse en het Nederlands-Indische gezag, het staat op even stellige en sterke wijze in de weg aan een vestiging van een orde van zaken onder de leiding van de Regering van de Republiek Indonesië.

De heer Schouten: Wat belieft ten de heren het Sjahrir juist mogelijk maken, gematigde beslissingen te nemen en door uw optreden is dat onmogelijk.

De heer Schoutx: Wat belieft u? Dat laatste is volslagen onjuist. Bovendien...

De heer Thomassen: Waarom veroordeelt u...

De heer Schouten: Mag ik daarop ingaan, Mijnheer de Voorzitter? Als het niet mag, moet u mij ook niet laten onderbreken.

De Voorzitter: U kunt rustig op die interruptie ingaan, als u binnen de orde blijft.

De heer Schouten: Die interruptie bestaat uit twee delen. Het eerste deel houdt in, dat wij het Sjahrir mogelijk moeten maken om gematigde maatregelen en beslissingen te nemen, Ik heb daaromtrent een vraag. Wie waarborgt den heer Thomassen, dat de heer Sjahrir in wezen een standpunt inneemt, waardoor hij voorstander is van gematigde maatregelen? Kent de heer Thomassen de geschriften van dezen man? Kent hij zijn geschrift „Onze Strijd?"

De heer Thomassen: Ja!

De heer Schouten: Als hij dat geschrift kent, weet hij ook, dat daarin vele uitlatingen voorkomen, welke wijzen zo niet in communistische, dan toch zeker in revolutionnair-socialistische richting. Dat staat m.i. als een paal boven water.

Op grond daarvan is het in hoge mate twijfelachtig of de heer Thomassen in het eerste deel van zijn interruptie een juiste photographie heeft gegeven van het standpunt en de mening van Sjahrir. Dat nu verder daargelaten.

Nu het tweede deel van de interruptie. Dat tweede deel houdt in, dat wij moeten doen wat Sjahrir wil, en dat, als wij dat niet doen, wij de verantwoordelijkheid er voor dragen, dat het verkeerd gaat.

Daar komt het tweede deel van de interruptie, zakelijk omschreven, op neer. Das is dat voor een simplicisme?

De heer Thomassen: Dit is inderdaad niet een juiste weergave van mijn bedoeling.

De Voorzitter: U hebt bij de replieken gelegenheid het recht te zetten.

De heer Schouten: Dank u, Mijnheer de Voorzitter! Dan heb ik gelegenheid bij mijn repliek daarop weer te antwoorden. Daar ga ik volkomen mee accoord. Deze overeenkomst ben ik gaarne bereid te sluiten.

De heer Thomassen lachte verlegen.

De Kamer gnuifde.

„De fluisterende buurman".

Niet alle dingen staan in de handelingen."

Zo ook niet het volgende geval.

De heer Schouten, sprekend van zijn eigen plaats, heeft als de kamerleden gezeten zijn als buurman, in de tweede rij ter rechterzijde op de achterste bank, den R. K. heer Kortenhorst.

Deze buurman maakte tegen den spreker een opmerking die onverstaanbaar was. De heer Schouten, gaf, eveneens „entre nous" antwoord.

Toen klonk de hamer van den voorzitter en hij sprak: „Wil de heer Schouten in het openbaar spreken". Even stilte.

De heer Schouten: „Ik spreek toch in het openbaar, Mijnheer de voorzitter, maar kan ik het helpen dat mijn buurman, zij het dan bij uitzondering, fluistert?"

De kamer had zeldzaam pleizier.

(„Trouw")